

Hemel en hel en een geborduurde Martinitoren

RECENSIE

Door Marjolein te Winkel

Trapgevels van multiplex, een nagebouwde molen waarvan de wieken niet kunnen draaien, en muurschilderingen van klompen met bloeiende tulpen ... In het Amerikaanse stadje Lynden verloochenen de vele Nederlandse immigranten hun herkomst niet. Dus verkoopt de supermarkt Brinta en Venco drop, leren kinderen de klompendance, en hangt er aan de muur in een van de huizen een geborduurde Martinitoren.

"Alles wat wij anderen verwijten, doen wij zelf na emigratie ook", concludeert de in Veenhuizen getogen Mariët Meester in haar nieuwste boek *De mythische oom*. Meester vertelt het avontuurlijke levensverhaal van de van oorsprong Groningse Peter Meester, die in 1953 naar Amerika emigreert, waar hij zich Maystar noemt.

Haar mythische oom werkt zich op van pompbediende tot arts, leeft volgens de regels van de bijbel, maar vertrouwt voor de behandeling van een levensbedreigende ziekte op de kennis van de medische wetenschap. De strenggelovige Maystar ondergaat een stamceltransplantatie waarbij zijn broer Jan, vader van de schrijfster, de donor is, en die de fascinatie bovenbrengt die de jonge Mariët voor haar oom had.

De geschiedenis van oom Peter wisselt Meester af met heldere beschrijvingen van de tijd die ze met haar familie in Lynden doorbrengt. Ze vergezelt hen bij de vele kerkbezoeken en belandt in een godvrezende wereld waar alles draait om goed en kwaad, om hemel en hel. Meester, ervaren reiziger en schrijver van diverse reisboeken, voelt zich snel thuis. Dankzij de kerk: "In één klap ben ik opgenomen in een gemeenschap."

Maar al snel beginnen de hechte gemeenschap en de strenge sociale controle haar te benauwen. Ogenschijnlijk eenvoudige keuzes ervaart ze hier als kiezen tussen twee kwaden: moet ze de kerkdienst missen omdat ze zonder benzine zit, of vult ze op zondag de tank met het risico gezien te worden?

Met rake observaties schetst Meester het leven in de verzuilde en soms schijnheilige gemeenschap, waar fouten snel zijn gemaakt en geheimen niet gemakkelijk te verbergen zijn. Waar de één geëxcommuniceerd wordt omdat hij het niet eens is met het kerkbestuur, en de ander op de voorste kerkbank naast zijn invloedrijke familie mag blijven zitten terwijl de hele gemeenschap op de hoogte is van zijn buitenechtelijke escapades.

Zonder Meesters eigen ervaringen in Lynden zou *De mythische oom* niet meer zijn dan een prettig leesbare familiegeschiedenis. Het persoonlijke verslag en de scherpe beschrijvingen van het leven in het kleine stadje dat doordrenkt is met geloof, nostalgie en tegenstrijdigheden, laten het boek dat niveau ontstijgen.

★★★★☆

Boek *De mythische oom*. Nederlandse immigranten in Amerika: een bloedband **Auteur** Mariët Meester **Uitgever** De Arbeiderspers **Prijs** 19,95 euro (320 blz.)